

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felélős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és községi előjáróságoknak egész évre 8 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetését és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Vezércikk

téma akad ma bőségesen az újságesináló hátizsákjában s válogatni lehetne benne melyiket teritse ki, melyiket cziczomázza fel s melyikkel játszon el ezen a szomorú, őszi délutánon.

Lehetne írni sötét színeket a halottak hetének temetői hangulatáról, lehetne tinnepeles hangon üdvözölni a négyszáz-estendős reformációt és lehetne az öröm és lelkesedés hurjait erősen megütve az olaszországi diadalmenetünkről írni, amely oly lendületes és lelkesítő, mintha most kezdenénk s mintha nem lenne könnyfolyó a háboru borzasztó fogalma nyomán.

De ha úgy mégis úgy találunk, hogy ma az újságírás nem az akadémikus komolykodás mestersége, de az eleven élet mindennapi lüktetésének a hűséges krónikája, akkor gorkiji képeket lehetne festeni arról az aggodalomról, hogy nem jön meg idejekorán Gömörbe a szén, vagy szatirikus tónusban el lehetne csevegni a maximálások rimaszombati eredményeiről, sőt a közéleti állapotok általános helyzetéről is.

Vagy ha nem viczes vezércikk van soron, de a helyi komoly események pertraktálása a kötelesség, kell e hálásabb téma, mint a rimaszombati állami tejiskola nagyszerű és közgazdasági tekintetben óriási jelentőségű terve, vagy kell e színesebb téma, mint az alispán tanulmányozott jelentésének méltatása, vagy annak a humánus rendszernek az üdvözlése, mely a lakosság szegényebb rétegei számára olcsóbb élelmiszereket kíván juttatni s kezdi ezt a burgonyán és folytatja a zsirtpótló margarinon?!

Ó téma az van elég, esemény születik ma tömegesen és az írni való sokkal több, mint a fehér papiros és nyomdász kéz.

Azért egyik témába sem kezdünk bele, de a vezércikk helyén elsóhajtunk a múlt hét eseménytömege felett és el tesszük a tollunkat akkorra, mikor kevesebb lesz a téma és több lesz a hely.

Mert az újságíró oly szerencsétlen, hogy mindég akkor tudna írni, mikor nincsen hely az írásra, s olyankor mikor úresen ásitának a hasárok, egyetlen érdekességet sem tud kiszorítani háládatlan tarisznyájából.

Az őszi megyegyűlés előhangjai.

(Az alispán jelentése. — Az állandó választmány ülése. — Az utak kiépítése.)

A „Gömör-Kishont” mindig közölni szokta az alispán jelentését. Most nem teheti. Nincs reá helye, nem tudja a háboru okozta szűk hasárokba beleszorítani azt a terjedelmes kaleidoszkópot, a melybe belemélyedve a vármegye közállapotainak helyes és minden irányban megvilágított képét kaphatjuk.

Az alispáni jelentés elsősorban Söldos Bertalan tb. főszolgabírói parentálja el, azután a közigazgatás munkájának szaporulatáról és a tisztviselők nemes bürgalmáról emlékezik meg.

A közéleti kérdéseivel kapcsolatban általánosságban a főleg aggódik az alispán, hogy a megfogyatkozott tisztviselői létszám nem lesz képes a reáharuló felelőtlenkedésekkel megbirkózni s csudálkozását tejezi ki, hogy míg az országos ellátás intézése szempontjából egy külön miniszterium felállítását és 36 központ megszervezését tartották szükségesnek, addig a perifériákon élő s a rendeleteket végrehajtani hivatott hatóságok személyzetét a végsőkig redukálták s a közellátás ügyeinek intézéséhez semmi segítő-munkaerőt nem adtak.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban az állandó választmány feliratot indítványoz a kormányhoz: melyben megvilágítva a vidéki közigazgatás helyzetét segítő munkaerőket kér a vármegye számára.

Megemlékezik az alispáni jelentés a Gömör-megyei árutorgalmi r. társaságnak működéséről s beszámol a közéleti alap létesítéséről. — Ezután sorra veszi az egyes élelmi és ellátási cikkekkel és a közéleti események történetének jelentős fejezetéről ad mindenben hű képet.

Különös precizitással mondja el a takarmány-rekvirálás ügyét és a nem régen lefolytatott s gazdalközönségünk érdekeit oly intenzíven sértő katonai harácsolásokat s az ezzel szemben tett dicséretes intézkedéseket.

Ezután a megye mezőgazdasági, közegészségügyi és állategészségügyi helyzetéről szól és beszámol a vármegyei utak állapotáról is.

A vármegyei állandó választmány okt. hó 29-én, hétfőn tartott ülésében egyhangú helyesléssel fogadta az alispáni jelentést.

Az állandó választmány ülésén Putnoky Móricz főispán elnököl s a hivatalos tagokon kívül részt vettek Szent-Iványi Árpád, Farkas Zoltán, Széman Endre, dr. Kármán Aladár, Vajda Pál és dr. Ráróssy Gyula választmányi tagok.

A tárgysorozatok egyes pontjai vita és megjegyzés nélkül tárgyalattak, kivéve a kormány üdvözlésének kérdéséről, melyről kapcsolatban Szent-Iványi Árpád indítványára az állandó választmány oly javaslatot terjeszt a megyegyűlés elé, hogy a kormányt bizalommal üdvözli.

Különös érdeklődést keltett a póttárgysorozatnak az a része, mely Kelemér—zádortalvai és a pogonyi kiterőhöz vezető utnak és a Sajószárnya—aggteleki és Zádortalva—ragályi utnak kiépítésére tesz javaslatot.

Alkalmunk volt ezen kérdés közelebbi részleteiről a vármegye alispánjától igen becses információkat kapnunk, melyeket az alábbiakban ismertethetünk:

A vármegye uthálózatában fontos és nevezetes szerep hárul azon utakra, melyeknek kiépítése most a vármegye közönsége határozatától függ s első sorban általános vármegyei gazdasági érdeket s másodsorban a világegyetemiségi aggteleki cseppkőbarlang fejlesztésével kapcsolatos idegentorgalmi érdekek szólnak ezen utak kiépítése mellett. Az is fontos momentum, hogy egy szinmagyar vidéknek a vármegye főutvonalaéhoz való neves hozzákapcsolásért jelentik ezen utat. A kiépített költségei körülbelül 570000 koronát tesznek ki. A vármegye anyagi helyzete és utalapjának vagyoni állapota nem engednék meg, hogy ezen nagy kiadások eszközölhetők legyenek, de az alispán tárgyalásokba bocsátkozott e tekintetben a kereskedelemügyi miniszteriummal és Serényi Bela gróf oly tetemes támogatást helyezett kiadásba, hogy a megye minden anyagi áldozat nélkül belemehet ezen utkiépítés ügyébe. A miniszter ugyanis Gömörre való különös és sokszor tapasztalt jóindulattal 5 éven át 100—100000 korona államsegélyt hajlandó biztosítani és a megyei utalaphoz való eddigi állami hozzájárulást évi 85000 koronáról 120000 koronára kész fel emelni. Ez az állami segítség tehát elegendő azon munkák elvégzésére, melyek az utkiépítéssel kapcsolatosak s a vármegye közönsége minden bizonynyal csak örömmel ragadja meg az alkalmat arra, hogy uthálózatát így nagyterdekű és jelentőségű utvonalaik teljes kiépítésével bővíthesse.

A hétfői megyegyűlésnek mindenesetre ez lesz egyik legérdekesebb és legjelentősebb pontja, bár a tárgyalások többi 150 pontján is több nagyfotosságú és érdeklődésre érdemes ügy szerepel.

Világháboru.

Mióta ez a rovat kimaradt lapunkból, azóta szédületes gyorsasággal váltakoznak a világháboru eseményei.

A németeknek a Rigai öbölben történt gyors és sikeres szigetfoglalásait nyomon követők az olasz front eseményei, mégpedig varázslatos gyorsasággal és az entente lapjainak beismerése szerint is a gorliczei áttörést fölülmuló eredménnyel.

A német-osztrák-magyar szövetség, a melyről ellenségei azt hirdették, hogy már kimerülőfélben van, ime egymásután milyen energikus offenzívákat tud indítani a háboru negyedik esztendejében. Ebből látszik, hogy eddigi tartózkodásunk okos takarékoság volt az emberélettel és a drága municzióval, de ha megjön az alkalmas és szükséges idő, akkor hatalommal és tünényes gyorsasággal tudunk előnyomolni.

Az olaszok ellen október 24 ikén kezdődött a mi offenzívánk, amely a 12 ik Isonzó csata nevét is viseli, mert az olaszok már 11-szer törtek ennél a folyónál ellentünk.

Az offenzívát a tolmecini hídfő és Flitsch

születéséből indították meg seregeink, a kikhez most a német szövetségesek is csatlakoztak. Below tábornok vezetése alatt törtek elő és csakhamar áttörték az olasz frontot 50 kilométer szélességben egészen a Bainsizza fensík északi széléig. Másnap kiszélesedett az áttörő front a Monte san Gabriele oldalig, míg egyenes irányban olasz földre jutottak áttörő csapataink sok foglyot ejtve és sok ágyut zsákmányolva. Először 10,000 majd 30,000 fogolyról volt szó. Ezután csatlakoztak a Karszton álló seregeink is az előnyomulókhoz s a Monte Santo, Monte san Michele és a Doberdó fensík mind visszakerültek seregeink birtokába. Az egyik vert olasz sereg után a másikat verték meg. Visszatávoztak Görzöt, majd az olasz Cividale város elfoglalása után Udine ellen nyomultak, a honnan az olasz főhadiszállás menekült. A tengerpartnál az olasz sereg átment az Isonzó torkolatán, miután tengeri haderőnk ágyui elhallgattatták az olaszok hatalmas ágyuit. Kezünkbe került Montefalcone, Cormons és Gradiska s nem állott már olasz katona osztrák földön. Karinthia felől is megindult egy seregünk s a Nagy Pahl hegyet elfoglalva olasz földre léptek és ott nyomulnak elő. Tiroli seregünk még áll a határnál, de a többiek Károly király főparancsnoksága alatt előnyomultak a Tagliamento folyó felé menekülő olasz seregek ellen. 180000 fogoly és 1500 ágyú a zsákmány, a mely folyton növekszik azóta. Legutóbb 60000 olasz letette a fegyvert.

A hűtlen szövetségest utóleri most a bűnhődés.

A keleti frontokon csönd van, de nyugaton Flandriában az angolok támadják a németeket, azonban a siker változó, a mit elfoglalnak, azt a németek többnyire visszafoglalják.

Igy van a dolog a francziákkal is. Ezek is támadnak nagyobb erővel, de már a Mass mellett a németek nyomultak előre.

A tengeralattjárók pusztító munkája naponként a rendes tempóban halad előre.

Hirek a gömői közéletmezés és közellátás világából.

A margarinellátás. Az állati zsír- és zsíradékban mutatkozó nagy hiány enyhítése végett az alispán margarint osztat szét a városban és a nagyobb iparvállalatok munkásai között. A városi lakosság legszegényebb rétegére a kormány intencziójának megfelelően, u. n. „olcsó margarin” lesz kiosztva, amelyet az olcsó burgonya mintájára az alispán honosít meg első ízben az országban. Az olcsó margarin 7 koronás ár mellett kerül forgalomba s erre igényt tarthatnak a hadisegélyesek és hadiözvegyek és

TÁRCZA.

Gorzó Gellért: „Kapitány György.”

A bolondos karnevál idején, amikor mi rimaszombatiak, egy színes művészestély terveivel bajoskodtunk, a rivális Rozsnyón oly művészi esemény játszódott le, amely előtt meg kellett hajtunk tollunkat s amely után el kellett ismernünk, hogy Rozsnyó nemcsak azért pipált le bennünket, mert ő adta kölcsön a függőnyt a mozik primitív kis színpadára, de azért is, mert egy a vidéki művészi életben egészen szokatlan apparátussal s a diáktalentumokat messzire felülmúló rendezésben három estén keresztül előadta a rozsnyói róm. kath. főgimnázium ifjúsága Gorzó Gellértnek zenés és énekes történelmi drámai költeményét.

Most itt fekszik előttem nyomtatásban a „Kapitány György”, még frissek a betűi, még nincs rajta a kiolvasott könyv unalma, hiszen csak egyszer futotta végig a szemem a verses oldalait.

Gorzó Gellért könyve egyszeri olvasásra is mély nyomokat hagy az emberben, de ez az a könyv, amelyet egyszer elolvasni nem elég s amelynek hangulatához, erősen történelmi milió-jéhez hozzácsillítani a gondolkodásunkat csak akkor tudjuk igazán, ha a Tinódi versezeteihez lágy zene zsong s ha a történelmi világ vitézi alakjai ragyogó köntösökben mondják el magvas és szépen csengő mondókaikat.

árvák. A margarin különben jegyek ellenében szolgáltat ki és a kiskereskedelmi maximális ár 9 kor. 50 fillér kg. onként.

Aszalt szilvát utalt ki a városi lakosság szükségletére a múlt napokban az alispán.

A szövetkezetek petróleumellátása. A kereskedelemügyi miniszter arról értesítette az alispánt, hogy november elsejétől kezdve a „Hangya” kötetébe tartozó szövetkezetek a megyei kontingens terhére közvetlenül lesznek ellátva petróleummal. A szövetkezeti tagok részére kiadható kontingens ugyanaz, mint a hatósági petróleum elosztásnál számított adag.

Elrendelték a burgonyarekvirálást. A burgonyának önkéntes felajánlása nem járván kellő eredménnyel, a közéletmezési miniszter a burgonyarekvirálást elrendelte. A rekquirálás e hó 8 án veszi kezdetét s a rendelet 2 án lépett életbe. Ezen időponttól kezdve szállítási igazolványokat az elsőfoku hatóságok csak a Burgonyaközvetítő Iroda hozzájárulásával állítható ki s a vásárlások többé nem eszközölhetők. Akik a rekquirálást megelőzve, felajánlják feleslegüket, a maximális árat kapják, a rekquirálás során 20%-al kevesebb árat fizetnek.

Hirek és vegyesek.

Reformációi ünnep. A reformáció négy százados évfordulóját ma ünnepli városunkban a gömői ref. egyházmegye a rimaszombati ref. egyházzal együttesen, jubileumi istentisztelet keretében. Az istentisztelet d. e. feltizenegy órákor kezdődik. Imádkozik Búzi Márton esperes, ünnepi beszédet mond Czinke István egyházkerületi főjegyző. Az istentiszteleten, mely az Isten iránti hála és a felekezetek közötti béke jegyében fog lefolyni, felekezeti különbség nélkül mindenkit szívesen lát és testvéri szeretettel fogad az egyház előjárósága. Istentisztelet után lesz a gályarabok emléktáblájának leleplezése, mely már inkább csak a prot. hallgatókat érdekli. Az emlékbeszédet tartja: S. Szabó József debreczeni tanár, a kiváló szónok és író. Az emlékünnepe végeztével tartja a gömői egyházmegye jubileumi díszgyűlését. — Délután 4 órákor nagyobb szabású és magas művészi színvonalu organahangverseny, mely iránt nagyfokú érdeklődés nyilvánult meg a vidékről is annyira, hogy a 3 koronás belépő-jegyek túlnyomó része már is elkel. Az egyes organarészek, hegedűszámok mind világhírű szerzőktől valók: Bachtól, Mozarttól, Hummeltől, Haydnától, Schubertől, Mendelschntól, Duboistól, stb. E ritka műélvezetet nyújtó programra ismételtén felhívjuk olvasóink b. figyelmét.

A drámai költemény „a Zápolyák üdöklő századában” játszik s a fő témája a hisztorikus szerint Kapitány György és Hubár párviadala, az én szememben — meleg szerelmek kergetője előtt — a szépséges Galgó Évának és a daliás Kapitány Györgynek reszkető szerelmi története.

Egymásba fonódik és egymást ölelgeti ez a két témafolyam s próbára teszi Gorzót az író és Gorzót a lírikust.

A próba sikerült. Az író, a történelem nagy eseményeiből vitézi mesét kalapáló író s a lány hangokat pengető költő nagyszerű harmóniában találkoznak Gorzó Gellértben s hogy a drámaiság inkább a történelmi tárgyban keres talajt s nem a szerelem világában, az csak természetes és érthető lehet.

Maga a szerző azt írja előszavában, hogy „a darabon megérzik, hogy az iskola megköttötte kezét” s világos hogy „merészebb intrika, éles jellemek, izgató összeütközések” nem produkálhatók ott, ahol az álmot szerető diákiúknak irnak elő feladatát és rövid szoknyás májusokák szájából kelt a szerelem szavát adni.

Azután a Gorzó egyénisége is latba kerül. Ez a magas, finom vonalú, erős tudású és nagy kulturérzékű tehéppap, még ha úgy is diktálná a lopódzó érzéke, akkor sem lehet más, mint történelmet író, csendes lírát zengő — a történelemhez jussa van, mert Hollókö az atyja birtoka volt, mert a történelem világában nevelte fel az éles esztét, a finom zengéstű lírát pengetheti, mert a rozsnyói premontrai ház ab

Reformáció ünnep. Az idén 400 esztendeje, hogy Luther Márton megkezdte a reformációt. A négy százados ünnepet október 31 én nagyobb szabású keretekben tartották és tartják protestáns körökben.

A helybeli evangélikus templomban október 28 án vasárnap tartották meg az ünnepet a dél-eltői és délutáni istentisztelet keretében. A dél-eltői istentiszteleten Gyürky Pál főesperes beszélt, a karéneket Halász József kántortanító vezette. Közben a gyülekezet közgyűléssé alakult át s az emlékünnepet megörökítő határozatot hozott, majd oltári áldás után a himnuszt énekeltek. A délutáni istentiszteleten Máczay Lajos segédlelkész beszélt.

Az egyesült prot. főgimnáziumban okt. 31 én délelőtt ünnepeletek, amikor Gyürky Pál ev. főesperes, vallásánár megnyitó buzdító beszédben fejtegette az ünnep jelentőségét. Szavaltak Remenyik Dezső és Tóth Zoltán az ünnephez illő sikerült vallásos tárgyú verseket, Wallentinyi Dezső VIII. oszt. tanuló tartalmas, ügyes beszédet mondott. Halász József szép ünnepi karénekre tanította az ifjúságot. Az ünneplés előtt a „Jövel Szentlélek” éneket, végén pedig a himnuszt énekeltek.

Kegyeletes ünnepélyek. A helybeli főgimnáziumban november 2 án tartották meg az elesett hősök emlékünnepe d. e. 10 órákor. Az emlékbeszédet Horváth Zoltán tanár mondotta, előtte a himnuszt, utána a szózatot énekeltek. A hősök sirjára 104 kor. 75 fill. gyűjtöttek, ebből 30 kor. Bartha Istvánné urnó adománya.

Az állami elemi fiúiskolában Paál Gyula méltatta szép szavakkal a hősök emlékéit, a növendékek a himnuszt és a szózatot énekeltek s ifj. Baráth Károly szavalt.

Az állami elemi leányiskolában Matolcsy Pál igazgató tartotta a növendékek értelmi fejlettségéhez illő szép alkalmi beszédét s a növendékek itt is énekeltek.

Az állami polgári leányiskola folyó hó 5 én hétfőn d. e. 10 órákor az elesett hősök emlékére gyászünnepelet tart, melyre a közönséget ez uton hívja meg az igazgatóság. Az elesett hősök árváinak felségítésére jótékony adományok elfogadtatnak.

Kinevezés. A helybeli kir. államépítészeti hivatal főnöke: Wuffka Ernő műszaki tanácsos, ki nemcsak mint kiváló szakképzettségű hivatalfőnök ismeretes, de lelkiismeretes, pontos és buzgó működésével a felsőbb hatóság elismerését kiérdemelte, műszaki főtanácsossá nevezetett ki. A szép előléptetés híre széles körökben kelt örömet s mi is szívélyesen üdvözljük őt.

lakaihoz nem visz más hangot a Sajó felől szaladgáló szél, mint a „nagy sétatér” enyhe szerelmeinek kedves sóhajtsáit.

S amikor Galgó Éva és Lossonczy hűséges hitvese: Pekry Anna az örök témáról, a szerelemről kezdenek beszélni s amikor Kapitány György és Éva az örökre élő szerelmüket megfogadják — eszembe jutnak régi délutánjaim, rozsnyói szerelmek fakult emlékei kapnak paraszt talán maradt még az én sóhajomból s az én elfelejtett esküvéseimből is egy foszlány a levegőben s talán eljátszott azzal is a szél, a papok kertjén át suhanó szél a Gorzó ablaka alatt...

Vagy minden szerelem egyforma s akik utánnam jöttek, azok is úgy hordozták a fájt szívüket — ugyan ki tudja?!

A könyvhöz és esthez a kedves Komoróczy irt prólógot, én pedig most nem kritikát irtam, de egy gömői kulturtörékvéssel kapcsolatos impressziómat dobtam ide száraz, igen szomorú ószi estefelől.

Ha kritikát akarnék írni és komolykodás lenne a célom, megírnám, hogy a darabba beleírott dalok mily értékes gyöngyei a régi magyar zene történelmének, hogy a scenikai beosztás mily nagy koncepcióju, hogy a darab nyelvezete mily erőteljesen eredeti, hogy úgy harsognak a szavak, mint a régi kürtök s oly neheznek és méltóságosak a sorok, mint a Hollókö mohos sziklái.

Glin.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Oláh István* jolsvai pénzügyi számtisztet a X. fizetési osztályba számellenőrré nevezte ki.

Eljegyzés. *Máczay Lajos*, a helybeli ág. ev. egyház kiválóan képzett és általános rokonszenvenek örvendő segédlelkésze, kinek kitűnő tollából lapunkban több tárczacikket közöltünk, e héten eljegyezte *Mitske Ellát*, *Mitske Gusztáv* rimamurányi főerdőmester bájos leányát Rimócán. Gratulálunk!

Hadigondozó bizottság. A miniszterelnök Gömör és Kishontvármegye területére szervezett hadigondozó bizottság működésének felügyeletével *Kállay Ubul* országgyűlési képviselőt bízta meg.

Katonai szemle. Szentviszlói *Desse* Ferencz tábornok, a m. kir. állami mentelepek katonai felügyelője *Szereda* számtanácsos kíséretében okt. 30-án városunkba érkezett s a helybeli m. kir. menteleposztálynál hivatalos szemlét tartott. A tapasztalt példás renddel és mintaszerű vezetéssel teljesen meg volt elégedve s kiváló dicséretben és elismerésben részesítette *Pöcher Gyula* százados parancsnokot. A tábornok a hivatalos teendők befejezése után 31-én elutazott.

„**A Társaság**“-ban olvassuk, hogy *Albrecht* főherceg, vadászőrnagy a múlt héten 3 napot a fővárosban töltött s kíséretében volt *Hanvay László* cs. és kir. kamarás, huszárszázados is.

Szabadságon. *Pöcher Gyula* százados, mentelepi parancsnok — 31-én 2 heti szabadságra utazott; távolléte alatt a parancsnoki teendőket *Rigó Balázs* főhadnagy látja el.

Vaskoronarend. A gömri hősök sora, akik a hadidiszitményes vaskoronarenddel térnek majd vissza a nagy küzdelemből, egyre nő. Legutóbb fái *Fáy Elemér* 2. huszárezredbeli százados lett az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és eredményes magatartásáért a 3. osztályu hadiékítményes vaskoronarenddel kitüntetve s megkapta hozzá a kardokat is.

Legfelsőbb elismerés. A király elrendelte, hogy az ellenséggel szemben kitűnő szolgálataért az itteni mentelepnél is szolgálatot tett *Odersky Győző* m. kir. méneskari századosnak a legfelsőbb elismerés újlag tudtul adassék. Ugyancsak signum laudissal a kardokkal lettek kitüntetve: *Sabinski János*, *Tiroch Gusztáv* és *Weger Ede* 80. gyalogezredbeli tart. hadnagyk.

Dr. Einhorn Dezső, városunkbeli származásu zászlós a hadiékítményes koronás arany érdemkeresztel lett kitüntetve.

Előléptetés és kitüntetés. Vármegyénk általánosan tisztelt férfinak: *Tornallyay Zoltán* torfajai földbirtokosnak fiát: ifj. *Tornallyay Zoltán* mérnök-hadnagyot, ki már 3 éve teljesít az orosz fronton harctéri szolgálatot, a király főhadnagygyá léptette elő és szolgálati érdemeinek elismerésül neki a signum laudist adományozta a kardokkal.

Szabadságon. *Dr. Kardos Géza* katonai főorvos, ki a népegészségügyi kongresszuson hivatalosan részt vett, 14 napi szabadságra hazaérkezett. — *Dr. Kemény Dezső* tart. főhadnagy a 3. oszt. vaskoronarend lovagja, betegsége után szabadságra szülei körébe érkezett.

Kitüntetések. Pelsőczön a *Blum Rezső* igazgató vezetése alatt száz ágyas, mintaszerű kiegészítő kórházban, ahol *Dr. Deutsch Lipót* népf. főorvos kezeli a betegeket szaktudással és lelkiismeretesen, jelenleg mintegy 300 sebesült nyerhet elhelyezést. Jól esik a sebesült katonák sorsa iránt érdeklődőknek tudni, hogy ebben a kórházban a sebesült katonák élelmezése, gyógykezelése, ápolása kitűnő, fegyelmelésük kifogástalan. S mindez azért történhetik így mert az agilis igazgató s kiváló főorvos mellett ott áll az előbbinek neje és édesanyja, ezek a szenvedők ápolásában fáradhatatlan urnók s az ő áldásos fáradozásukban hű és mindenkor készséges segítőtársaik nekik, a felvétel irtoda tiszteletreméltó személyzete az ápolónőkkel együtt. — Észrevételül, csendben végezték teendőiket, hűséges fáradozásukért most *Ferencz Salvátor* főherceg *Blum Rezső* kórházvezető és *Deutsch Lipót* népf. főorvosnak a vöröskereszt hadiékítményes II. od. osztályu díszjelvényét, özv. *Blum Sámuel* és *Blum Rezső* urnóknak a hadiékítményes vöröskereszt ezüst érmét,

Koller Margit irodavezető, *Schlik Ferdinánd* főápolónő és *Kalina Emilia* ápolónőknek a hadiékítményes vöröskereszt bronz érmét adományozta. A kitüntetéseket *Nagy Elemér* a roznói járás főszolgabirája okt. hó 26-án délután a kivonult katonaság és előkelő közönség jelenlétében, — melynek sorában első helyen ült *Kubinyi Géza* nyug. főispán — adta át szép és buzdító beszéd kíséretében a kitüntetésekre méltó egyéneknek. Szíves szavakban üdvözltek őket, a város főjegyzője, a református és izraelita felekezetek lelkészei, nemkülönbben a katonaság szónokai. *Blum Rezső* és *Dr. Deutsch* főorvos mondtak ezután szép beszédben köszönetet, kiemelve, hogy a kitüntetés csak buzdítani fogja őket további hazafias és emberbaráti kötelességeik teljesítésében. A bensőség teljes ünnepélyt társas vacsora rekesztette be.

A hősök emléke. A helybeli katonai temetőben folyó hó 1-én kegyeletes ünnepély folyt le. A közönség százai vonultak ki a szépen karban tartott és mintaszerűen rendezett sírkertbe, hova már délelőtt kivonult a polgári leányiskola növendékserege *Misik Róza* és *Jakovetz Ilonka* tanítónő vezetésével, hogy a főgimnázium és az elemi iskolák növendékei által összeszedett virágokkal díszítsék az itt nyugvó hősök sírhantjait. Délután 4 órakor a Vöröskereszt egyesület tisztviselőkara és választmánya *Samarjay János* elnökkel élén s a katonai tisztikar *Bucek* őrnagy vezetésével kivonult a temetőbe, hol már tömérdek nép gyűlt össze s állotta körül az elkülönített katonai temetőt. A háttérben a Vöröskereszt egyesületben elhelyezett könnyen sebesült és beteg katonák állottak sorfalat. A vármegye és város képviselve volt, utóbbinak tisztviselőkara *Dr. Kovács László* polgármester vezetésével vett részt a kegyeletes ünnepélyen. A megható ünnepélyt a katonai alkalmi énekkar gyönyörű éneke nyitotta meg, majd az emelvényen készített ideiglenes oltárnál a tábori papok ájtatoskodtak. — Az istentisztelet után az egyik tábori pap: *Koltuniuk Miron* lelkes és szép beszédet intézett a katonákhoz és a közönséghez, majd *Dr. Kovács László* polgármester lendületes és magasan szárnyaló beszédben méltatta az elesett hősök emlékét, melyet szívünkbe zárva örzünk s melynek kegyelettel fogunk áldozni, míg magyar ember él e földön. — A kegyeletes, szép ünnepély végén *Bucek* őrnagy köszönetet mondott a Vöröskereszt egyesület elnökségének a sírok feldíszítéséért s az ünnepélyen való megjelenéséért s a polgármesternek a katonai sírok gondozásáért s ezzel a katonai énekkar újabb megható gyászdala után az ünnepély véget ért.

Halálozások. *Dr. Sigmund József* vármegyei közpórházi osztályvezető főorvost, ki mint népfelkelő ezredorvos az orosz fronton teljesít katonai szolgálatot, mely gyász érte; édes atyja: *Dr. Sigmund József* gyalui járásorvos, nagy vidéken köztisztviselőként állott nagytudásu és rendkívül népszerű férfiú október hó 27-én 75 éves korában Gyalun elhunyt. Halála az egész vidéken nagy és igaz részvétet keltett s a mélyen sujtott család iránt nálunk is őszinte részvét nyilvánult meg. Özvegyén kívül gyermekei s kiterjedt rokonság gyászolja. Október 30-án nagy részvét mellett temették.

Egy valóban értékes, jó cselekedetekben gazdag élet nyert október hó 23-án *Basilides János* szül. *Latinák Lenke* hirtelen elhunytával váratlan befejezést. Könny szökken az emberek szemébe, midőn hírt vették a fájdalom gyászesetnek. De méltán, az 52 éves korában, boldog házassága 29 ik évében elhunyt urnó szeretetreméltó modorával, nemes gondolkodásával, együtt érző szívével mindenkit megnyert, akinek csak egyszer is útja vitt az ő vendégszerető házába. Szegény, koldus pedig nem távozott soha üres kézzel az ő hajlékából. Meg is nyilvánult a közönség részvéte oly impozánsan, amint arra még kevés eset lehetett Tiszolcon. A hatalmas evangélikus templomot zsutolásig megtöltötte a közönség, ahonnan okt. 25-én utolsó útjára vitték. Csak az önmagával évek óta tehetetlen férje nem kísértette el utolsó útjára. A templom mellől — tolókosijában könnyes szemmel ülve — integetett utolsó búcsút az örökre távozonak, aki éveken át a leggyöngédebben gondozta, ápolta. Legyen most, midőn végre megpihenhet fáradalmaitól, csendes, zavartalan a síri álma.

Id. Hevessy László sajjószárnyai földbirtokos e hó 1-én meghalt. A Sajó völgyének egyik legtekintélyesebb közéleti alakja dőlt ki benne s a vármegye törzsökös családjainak egyik közkedvelt tagja. A halál híre nagy részvétet keltett vármegyeszerte s temetésére — mely e hó 3-án d. u. volt s melyről jövő számunkban részletesen beszámolunk — összesereglett a vármegye közönségének számottevő része élén *Putnoky Mór*icz főispánnal. A gyengélkedő alispán helyett *Máriássy László* árvaszéki elnök vezette a megyei tisztviselők deputációját. A elhunytban *Hevessy László* tornaljai főszolgabíró édes apját gyászolja.

Özv. *Fábry Károlyné* a Rozsnói Jótékony Nőegyletnek volt elnöknője Rozsnón meghalt.

Exhumált zászlós. *Árvay György* konzervgyári főgépész derék fiát: ifj. *Árvay György* zászlóst, főgimnáziumunk volt jeles növendékét, ki az orosz harctéren *Podhajcze* mellett hősi halált halt, ott temették el ideiglenesen *Bajtársai*. A hős zászlós hulláját szülei exhumáltatták s hazaszállították ide Rimaszombatba, hol folyó hó 2-án impozáns részvét mellett, temették el a korán hősi halált halt fiatal embert. A temetésen a katonaság is képviseltette magát s a konzervgyár személyzete testületileg kivonult. A szertartást *Széman Endre* pápai prelátus végezte.

Elhunyt katona. A Vöröskereszt-kórházban október 28-án elhunyt *Gojma Gregor* 80. gyalogezredbeli katona. Katonai díszszel temették a kórházból 30-án.

A vármegyei közigazgatási bizottság e hó 12-én, hétfőn d. e. 10 órakor tartja a vármegyeháza kistermében november havi rendes ülését.

Képiállítás Rimaszombatban. A múlt számunkban említettük, hogy a Szent György Cseh rimaszombati tagjai az idén tagilletményekből kiállítást rendeznek a megyeházán. A kiállítás sétahangversennyel lesz egybekötve, sőt egy kis kabaré terve is foglalkoztatja a rendezőseget. A kiállítás napja még nincsen megállapítva, de valószínűleg e hó második felében lesz.

Az ingatlanok forgalmára vonatkozó kormányrendelet szerint Gömörmegye területén ingatlant csak hatóság hozzájárulásával lehet elidegeníteni vagy pedig 10 évre meghaladó időre bérbe vagy haszonbérbe venni. Nem vonatkozik ez rendezett tanácsu város belsőségének területén fekvő ingatlanra, vagy pedig ha a felek egyike az állam, törvényhatóság, az OKH. vagy az Altruista bank, vagy egyenes oldalági rokonok, unokatestvérnél nem távolabbi vonatkozásban vagy házastársak. Gömör-Kishontvármegye területén fekvő ingatlanokra nézve az eperjesi miniszteri kirendeltség adja meg az engedélyeket.

Tompa-ünnepélyek. Az elmúlt kedden a Magyar Tudományos Akadémia összes ülést tartott, amelyet Tompa emlékezetének szentelt. *Berzeviczy Albert* elnök megnyitó beszédében ismertette az Akadémia és Tompa Mihály közötti viszonyt. Ezután *Tolnay Vilmos* rendes tag felolvasta *Váczy János* levelező tagnak Tompa Mihály emlékezte című tanulmányát, amelyben *Váczy* behatóan ismerteti Tompa költészetének irányát. *Szabolcska Mihály* levelező tagnak, *Emlékezés Tompa Mihályra* című költeményét olvasták fel ezután, mire az ülés véget ért.

A *Kisfaludy-Társaság* vasárnap ünnepelte Tompa Mihály születésének százados évfordulóját s ezen Rimaszombat város képviselőjében *Dr. Kovács László* polgármester vett részt. A Tudományos Akadémia dísztermét zsutolásig megtöltötte az ünneplyre egybegyűlt előkelő közönség. Az emlékünnepe *Berzeviczy Albert* nyitotta meg Tompa Mihály emlékezte címen tartott beszédével. Utánna *Sajó Sándor*, a Kisfaludy-Társaság rendes tagja olvasta fel mély hatást kelteve, *Enek Tompa Mihályról* című költeményét. *Négyesy László* olvasta fel ezután Tomparól szóló tanulmányát. *Vargha Gyula* olvasott fel Tompa Mihály költeményei közül néhányat, majd végezetül *Kozma Andor* felolvasta *Lévaynak* a rimaszombati ünnepekre

irt ódáját s Berzeviczy Albert elnök tartalmas beszéddel fejezte be az emlékünnepelet.

A *Dunántúli Közművelődési Egyesület* legutóbbi ülésében szintén megemlékezett Tompa születésének jubileumáról s a *Gyöngyösi Irodalmi Társaság* is.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete dr. Kovács László polgármester elnöklésével okt. 30 án közgyűlést tartott, melyen jelen voltak a tisztviselőkön kívül: Dr. Baksay Dezső, Benyó Béla, Benyó László, Dr. Bródy Miksa, Fényes Sándor, Dr. Kármán Aladár, Marikovszky Géza, id. Rábely Miklós, Rónay Gyula, Simon Mihály, Szeman Endre, Stolcz Zsigmond, Singer Rezső, Törköly József, dr. Törköly József, Varga István, dr. Veress Samu, dr. Wallentinyi Dezső, Zachar Gusztáv és dr. Zehery István.

Első tárgy a november 1-én kezdődő s hat évre terjedő vásárbérlet ügye volt. A szóbeli árlejtésen Lövi Henrik a háboru tartamára 12500 korona bért, béke idejére 17200 koronát, *Neményi Armin* pedig 12700 és 17300 koronás ajánlatot tett. A közgyűlés előtt Lövi újabb ajánlatot adott be, mely 12000 és 18500 koronára szült. A közgyűlés újabb szóbeli árlejtést rendelt el, s a tanácsot ennek eredményéhez képest a bérleti szerződés megkötésével megbízta. (Az újabb árlejtés eredménye az lett, hogy az eddigi bérlő: Lövi Henrik kapta meg a bérletet a háboru tartama alatt 12700, a béke idejére 18500 korona évi bérért.)

A polgármester ezután jelentést tett a Szabadka pusztá értékesítése tárgyában folytatott tanácskozásokról s bejelentette, hogy a miniszterium tudomásul vette azt, hogy a város a kiirtandó 502 kat. hold erdőterületnek megfelelő területet alkalmas helyen és kedvező feltételek mellett szerezni hajlandó. A létesítendő bérletre nézve elvi megállapodások jöttek létre, melyek a köntendő szerződés alapjául szolgálnak. A földművelésügyi miniszter engedélyt ad november hó folyamán az erdő kitermelésére. — A bérlet 1918. október 1-én veszi kezdetét a tejjgazdasági szakiskola céljaira, s 1918. nyarán az építkezéshez szükséges terület rendelkezésre bocsátandó. Az e célra kívánt terület, mely néhány holdat tesz ki, már ez ősz folyamán kijelöltetik a miniszterium részéről. Az őszi munkálatok megkezdésére a bérlő szept. 1-re jogot kér. A rönkirtás az állam terhére képezi, s az 10 év alatt befejezendő; évenként 50 kat. holddal szaporodik ekként a bérelt terület, s a bérösszeg is növekszik. — A bérleti összeg 25 évig holdankint 30 korona, azután 35 korona. A város a letarolás arányában adja át a területet, de évenként legalább 50 kat. holdat tartozik átadni. A bérlet tart az iskola fennállásáig s a beruházásnak legalább egy millió korona összeget kell kitenni, az iskola megszüntével az összes beruházások térítés nélkül a város birtokába mennek át. — Az ötven év leteltével bármelyik fél bér-revisiót kívánhat az összeg tekintetében, s ennél az utolsó tíz évben szokásos általános mezőgazdasági bérleti összegek átlaga lesz irányadó. A bérlőnek a szabad gazdálkodás a területen — beleértve a megmaradó erdőterületet is — biztosítatik s a megmaradó erdőt megfelelő bérösszeg ellenében rekompenzáció nélkül felhasználhatja. A kavicszedés a bérlemény zavarása nélkül a városnak megengedtetik. Az adók, közterhek, szalma, széna, szántás, vízhasználat, szabályozás, partrongálás, halászat, vadászat stb. kérdése tekintetében is történjék intézkedés. Dr. Törköly József nagy figyelem közepette szült a tárgyhöz, a bérleti idő tartamát praecizirozni kívánna s a választott bíróság kikötését ajánlja szankciónként felvenni a szerződésbe, egyébként lelkes híve a terv keresztülvitelének s czélzserűnek látná, ha a beruházás tőkeértékének kamattjöveldelme arányában a bérösszeg fokozatosan emelgetnék. — Dr. Baksay Dezső utóbbival szemben aggályait fejezi ki; s attól tart, hogy ez nem serkentené a bérlőt fokozottabb arányú befektetésekre. — *Perecz Samu* és *Fényes Sándor* szólaltak még fel, utóbbi kívánatosnak tartaná, ha 50 év múlva az épületek bérrekompensáció fejében térít és nélkül a város tulajdonába mennének át. Ezután a közgyűlés a polgármester előterjesztéseit helyesléssel fogadva, azo-

kat kibővítve a dr. Törköly által javasolt választott bíróság kitöltésével, magáévá tette.

Adakozzunk a 16-os honvéd hősök özvegyeinek és árvainak. Ezzel a kérelemmel fordulunk az elmúlt halottak napja alkalmából Gömör és Kishontvármegyének hazafiás és áldozatkész közönségéhez. — Hozzuk meg a hazafiasság egyszerű oltárán a legzebb, a legkegyeletesebb áldozatot halottak napja alkalmából. — A kegyes adományokat — az alap javára szerkesztőségünk fogja továbbítani és e lap hasábjain nyilvánosan nyugtázni. — Reméljük, hogy szerény kérésünk megértésre és viszhangra talál megyénk közönségénél, mely legvittebb fiait gyászolja a 16 ik honvéd gyalogezred elesett hőseiben.

Köszönetnyilvánítás. A Vörös-Kereszt kórház elnöksége köszönetét fejezi ki elesett hőseink sírjainak díszítésénél közreműködő helybeli állami polgári leányiskola növendékeinek, továbbá a díszítéshez szükséges sok virággért, melyet nagy buzgalommal gyűjtöttek a cserkész csapat tagjai, az állami elemi leány- és fiúiskola, óvoda kis növendékei.

Nyugtázás és kérelem. Rimakokovai *Knöpfler Károly* ur, vármegyénk e minden hazafiás és nemes czélra áldozatkész nagybirtokosa a Nyomorék gyermekek karácsonyfájára 25 koronát adományozott. Midőn e kegyes adományt ezennel nyugtázom, mély tisztelettel kérem vármegyénk lakosságát, hogy e mindenekfelett szánandó teremtmények karácsonyi ünnepeinek megédesítése végett feleslegéből néhány fillért juttatni és azt czímemre: Rimaszombatba elküldeni kegyeskedjék. — Tisztelettel: *Lukács Gézáné*, mint a Gömörvármegyei Fehérkereszt-egyesület Nyomorék-gyermek Otthonának elnöknője.

Nyilvános nyugtázás. *Lukács Gézáné* hálásan köszöni a következő jótékony adományok átvételét: *Kovács József* villamos üzem vezető és neje a vak katonák részére 10 k. a Nyomorék Gyermek-Otthon részére 10 k. *Neustadt Lipótné* szül. *Varga Mária* a vak katonák javára 10 k., a nyomorék gyermekek részére 10 k., *Csapó István* és családja a vak katonák javára 10 k., *Szabó Lajos* és családja a vak katonák javára 10 k., *Vietórisz Sándor* és neje koszorumegváltás czimén a Vöröskereszt-egyletnek 20 k., *Mauks Vilmos* és *Károly* a Vöröskereszt-egylet javára 20 korona.

Nyugtázás. A Gömörmegyei Fehérkereszt-egyesület pénztára hálás köszönettel ismeri el a következő adomány vételét: *Dapsy József* és neje koszorumegváltás czimén 20 kor.

Nyugtázás. A Vörös-Kereszt egyesület czéljaira *koszorumegváltásul* a következő szives adományokat vettük és hálás köszönettel nyugtazzuk: *Özv. dr. Szabó Samuné* 10 kor., *özv. Szabó Károlyné* 20 kor., *Fekete Pál* Kurincz 20 kor., *Ragályi István* 20 kor., *Forster Imre* Békés 20 kor. — Továbbá barkai körjegyző *Bátka* egy kópárustól bevett százalék 6 kor. 40 fill., *Vietórisz Sándor* és neje *Jolsva* 20 kor., *Mauks Károly* *Jolsva* 20 kor. *Az elnökség.*

A rimaszombati Apolló színház idei szezonja úgy látszik úgy a tulajdonos, mint a közönség szempontjából sikeres. A mult héten szerdán és csütörtökön a szép *Henny Portennek* egy finom játéku drámája pergett a vászonon s most szombaton és vasárnap mérsékeltlen felemelt helyekkel a magyar operettirodalomnak egyik nagyszerű terméke: a bájos meséjű „Tatárjárás” kerül mint mozifilm érdekes bemutatásra. A film érdekességét és értékét emeli az, hogy az operettimádók kedvencei: *Kosáry* és *Király* szerepelnek benne. — Szerdán, e hó 7-én újra *Henny Porten* film kerül előadásra: „A szerelem szava” czimű nagyszerű dráma. — Szombaton és vasárnap, e hó 10-én és 11-én a „Terje vigen” czimű nagyhatású film megy.

Szerkesztői üzenet.

B. J. Rimaróhó. Nagyrabecsült levelét átadtuk illetékes helyre és reméljük, hogy méltányos felszólamlásának lesz is fogantja.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem az igen tisztelt vásárló közönséget, hogy üzletemet a **Haas Salamon** üveg és porcellán üzlethelyiségébe helyeztem át.

Ugyanott **czipőjavítások olcsó árban** elvállaltatnak.

Rimaszombat, 1917. október hó.

Tisztelettel:

Friedmann Zsigmond.

Műkertészetben

egy jobb házból való 12—14 éves jómagaviseletű fiu **tanulóul** — teljes ellátás mellett — felvétetik. — Hadi árva előnyben részesül. — **Czim:** Megtudható e lap kiadóhivatalában.

Keresek

egy jó karban levő **zongorát** megvételre. — **Czim:** e lap kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy **Rimaszombaton 1917. november 3.**

Rimaszécsen november 15.

Tornalján november 17-én és

Patnokon november hó 29-én d. e. 8 órakor a vásártéren egy katonai bizottság működik, amely a **katonai kincstár részére lovakat vásárol.**

A lótulajdonosok felhivatnak, hogy akik lovaikat eladni óhajtják, szokot a jelzett időben és helyen a bizottság elé állítsák.

Ezen bizottság nyilvántartási lappal ellátott lovakat is vásárol.

Megjegyeztetik azonban, hogy a nyilvántartott lovak csakis a járás területén adhatók el; járáson kívül pedig csak a m. kir. honvédelmi miniszterium engedélye mellett.

A vételár azonnal kifizettetik.

A lótulajdonosok figyelmeztetnek, hogy lovaikat saját érdekükben lókereskedőknek vagy ügynököknek ne adják el, hanem vezessék azokat a bizottság elé.

Lozonecz, 1917. október 23.

Diószeghy, bizottsági elnök.

Eladó ház.

Kossuth Lajos-utca 1. sz. emeletes szögletű ház, mely négy bolt-helyiség, a hozzátartozó raktárakkal s az emeleten nagy lakással **szabad kézből eladó.**

Értekezhetni lehet a tulajdonossal ugyanott az emeleten.

Önkéntes árverés.

A néhai **Soós Gyula** hagyatékában maradt egy jó **zongora** és az összes különféle **házbutorok** folyó **november hó 7-én** (szerdán) d. e. 9 órakor a **Rákóczy Ferencz és Kispást-utca sarkán levő házban** a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak árvereztetni.

Hudecz István kályhás
Rákóczy-utca 24. (ezelőtt Jánosi-utca.)